

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT ?

BOVATIS.

ADVERTENTIE:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ABONNEMENTS- PRIJS

aan de Stad: 12.

Fransche post: 14.

Wij zijn thans in staat gesteld aan onze lezers te kunnen mededeelen, dat de Zeer Eerwaarde Heeren .. Steins-Bisschop en .. Hoek, beide Pastors te Amsterdam, tot de Commissie behooren, welke zich wel heeft willen belasten met het aanwenden der Bijdragen, door de Catholijken van Nederland aangebragt, tot het aanbieden van een bewijs van hulde en dankbaarheid, aan den Hoogw. Heer, Mgr. J. Groeff. Spoedig hopen wij ons in staat gesteld te zien, om ook de namen der overige leden der Commissie bekend te maken en over de staat zelve eenige nadere bijzonderheden mede te deelen.

AMERIKA.

De West-Indische steamer de Tweed, te Southampton aangekomen, heeft tijdingen uit Mexico medegebragt, in dien het aldaar niet zeer belangrijk. Van het voortdurende oorlog is geen bijzondere melding. De generaal Bustamente was met een legerkorps in aanraking, om het mexicaansche leger te verslaan. De amerikaansche vloot had nog geen geweldige pleegd; het grootst gedeelte der vloot bevond zich voor Vera-Cruz bij het vertrek van de Tweed. Een afgevaardigde van Santa-Anna, te Vera-Cruz aangekomen, is naar de gevangenis gevoerd in een merke, op zestig mijlen in het binnenland gelegen.

ZWITSERLAND.

Men herinnert zich, dat in het afgelopen jaar de Zwitsersche lauddag eenparig van oordeel was, dat het vereenigen van een eedgenootschappelijk legerkamp of geschort zou worden, om bloedige botsingen te voorkomen tusschen de contingenten der regerende of overwonnen cantons onder de muren van Lucern. Reeds in 1844 bij het besleffen van het schiedstuk gebragt was, toen het vaandel van Wallisland door radicale kogels doorboord werd en de vluggers het ter nauwernood ontsnapten van onder de revolutionairen ontgebragt te worden, gaf alle reden tot vrees; daarenboven de bloedig geweldadigheden, waaraan de Lucerners zich blootgesteld zien, zoodra zij de grenzen van hun canton naar de zijde van Argau, Bern of Solothurn overschrijden, doen nog heden genoegzaam zien, wat schrikwekkend er zou kunnen ontstaan aan eene vereeniging van troepen uit verscheidene cantons in dezelfde legerplaats. Daarom ook hebben de catholijke cantons en eenige anderen aan hunne afgevaardigden den last gegeven, om voor eene nieuwe opschorting van het kamp te Thun te stemmen. De radicale cantons, daarentegen, en Zurich, dat bij den lauddag voor moet zitten, dringen er op aan dat de vergadering het houden van het kamp zal bevelen. Voor zover men in deze zaak de toekomst kan doorgronden, zal de lauddag over dit vraagpunt, even als over dat der Jesuiten in gelijke deelen gesplitst zijn. Migt echter het radicalisme de meerderheid behoupen van eene of twee stemmen, zoudende de catholijke cantons weigeren zich aan die beslissing te onderwerpen. Dit is wat het radicalisme van het Kerort verwacht, om tegen

dezelve den militairen dwang in te roepen, hetgeen voorzeker nog bloedige botsingen zou ten gevolge hebben. De groote raad van Bern had in zijne zitting van den 28 den ex-patrien Neuhaus beoemd tot hoofd der deputatie bij den aanstaanden lauddag, en toen de Schneider toegevoegd als tweede afgevaardigde. Neuhaus verklaarde de deputatie niet te kunnen aanvaarden hoe vleijend hij dezelve ook achtte en hoe dankbaar hij er voor was, omdat hij ter waardige volbrenging van die taak, het vertrouwen der gansche Beinsche bevolking moest bezitten. Men benoemde in zijne plaats den heer Tiliier, maar toen wilde dr. Schneider ook zijne benoeming van de hand wijzen; zijne weigering werd echter door de meerderheid van den grooten Raad afgeslagen.

Terwijl geheel Zwitserland onder de hartstogten van het oogenblik en de bezorgdheid voor de toekomst worstelt, schijnt een heldender versohiet zich voor het centraal Zwitserland te vertoonen. De broederlike eendragt tusschen de vijf kantons schijnt meer en meer in het inwendig leven door. Onlangs hebben vele Lucerner bezoekers de landsgemeinde van Ury bijgewoond en den volgenden zondag zijn die van Ury en Schwyz, zich komen voegen bij hunne Lucerner vrienden. De district vergaderingen, die altijd in de kleine cantons de algemeene vergaderingen volgen, zijn gehouden in eenen zin, die geheel overeenkomt met de aloude eendragt van het oorspronkelijke Zwitserland. Al de personen, wier denkwijze twijfelachtig was, zijn uit de verkiezingen geweerd, zoodanig is men overtuigd dat in een zoo netelig tijdstip alleen vaststaande karakters in staat zijn, het roer der openbare zaken te houden.

POLEN.

KRAKAU 31 mei. De Keizerin van Rusland is gisteren door onze stad gekomen; zich begevend naar Michalowice, alwaar vertrekken tot hare ontvangst in gereedheid zijn gebragt. De Keizer, die zaterdag 11. in burgerkleeding de stad bezocht heeft, is de Keizerin met den kroonprins van Wurtemberg nageeisd.

— Van de grenzen van Polen meldt men aan het dagblad van Mannheim: Men verzekert dat te Warschau belangrijke beraadslagingen hebben plaats gehad, onder voorzitterschap van Keizer Nicolaas, betrekkelijk de veranderingen, welke in het beheer van het koninkrijk Polen zouden ingevoerd worden. Deze veranderingen zouden strekken, om ten spoedigste de laatste sporen van nationale geest uit te delgen, welke Rusland steeds beschouwt als de voornaamste oorzaak der revolutionaire bewegingen. Inmiddels hebben steeds nieuwe arrestaties plaats. Zelfs gedurende het verblijf des Keizers te Warschau, zijn nog vele personen in hechtenis genomen.

— Uit Posen meldt men dat de aartsbisschop er teruggekomen was van zijne tweede reis naar Bern, zonder eenige beslissing erlangd te hebben op de persoonlijke verzoeken, welke hij aan den Kei-

ning gerigt had, ten behoeve der poolische gevangenen. Er hebben weder nieuwe arrestaties plaats gehad, onder anderen die van de kulkens: Maczkiewicz en Saenger, van het 19 regiment infanterie. Des zondags den 24 mei is de kerkdienst gestoord geworden door een persoon, die de medaille, welke hij, om zijn in den nacht van den 3 maart gehouden gedrag ontvangen had, van zijne borst gekrukt heeft; hij werd in het midden der kerk gevangen genomen. Den 26 had men zeven studenten aangehouden van het pas geopend catholijk gymnasium. Een poolsch grondeigenaar, die reeds vroeger gearresteerd was, is aan de russische overheden, op derzelver herhaalden aandrang, overgeleverd geworden. Deze uitlevering heeft te Posen eenen pijnlijken indruk verwekt.

DUITSCHLAND.

Op zondag den 24 mei kwamen ongeveer 15 afgevaardigden bij de Saksische Tweede Kamer, per spoortrein van Dresden te Leipzig aan, om deel te nemen aan een staatkundig feestmaal, hun aangeboden door de broeders en vrienden der laatstgenoemde stad, uit dankbaarheid dat zij in de Kamer met warmte de zaak der opruimmakers van 13 augustus 1845 bepleit hadden. Bij het station werden zij begroet door de stuks van een groot hoop volks, die blijkbaar betaald was om hem aldus te ontvangen. Tegen acht ure des avonds drongen zich zes honderd personen, zoo mannen als vrouwen, rond den feestdich te zamen, en weldra werd het feest eene echte slemppartij.

Den volgenden dag, den 25^{en}, kwam insgelijks te Leipzig aan de nieuwe apostolische vicaris, mgr. Dittrich, die te Praag gewijd was; hij stapte aan de catholijke parochie af, alwaar hij ontvangen werd door de geestelijkheid, de gildemeesters der parochie, de schoolmeesters en harschonderwijzers, en een groot aantal geloovigen. Zijne Hoogw. rigtte tot allen woorden van bemoeiding en tevredenheid over de wijze, waarop zij de beproeving van hun geloof hadden doorgestaan en eindigde met hun den herderlijken zeget te geven, welke met de meeste godsvrucht ontvangen werd.

De goede deutsche dagbladen doen het onderscheid uitkomen tusschen de tooneelen van den vorigen en van dien dag. Hier de zachte stem der kinderen, die den herder, welken God hun geschonken had, begroetten, mannen en vrouwen, godvruchtig wedergekniel en onder eene godsvruchtige stilte den zegen van den herder ontvangende. Daar verschrikkelijk misbaar, deldriftige geesteswaarin de bewerkers en verdedigers van den opstand hemelhoog verheven worden. Het is niet gezeigd te worden, dat de beruchte romanschrijver Robert Blum, president van het saksisch rongeanshuis, den voornaamsten rol speelde bij dit staatkundig feestmaal en al de gasten overtruf door de menigvuldigheid en hevigheid zijner revolutionaire uitvalten.

— De verichte predikant Frantz, van Igen (Rijnsch-Beyeren), redacteur van een zoon-

kerkelijk tijdschrift, genaamd *Aurora*, had een geloofsbelijdenis afgelegd, welke alle goddelijke openbaring loochende. In dien zij zijn al de verklaringen van dien aard, welke van de vrienden des lichts uitgaan. Dit pamflet werd door de politie dier plaats in beslag genomen, even als het nummer van de *Aurora* voor april; maar de provinciale autoriteit vermeende dezen maatregel niet te moeten bekrachtigen. Sedert dien tijd ontvangt hij adressen van gelukwensch van een aantal protestantsche gemeenten van de Paltz; hij heeft ze zelfs van Halle en Maagdenburg ontvangen; het laatste was opgesteld door den beruchten predikant Uhlich. Het duitsch protestantismus heeft dus allen dwang afgeschud; het brengt zijne eigene ontbinding meer en meer aan den dag, door de onvoorwaardelijke verloochening van alle geopenbaarde leerstukken.

BERLIJN 5 juni. Het onderzoek betrekkelijk de *Rhein. Beobachter* is uitgelokt geworden door den heer van Schaper, opperprocurator van de Rijnprovincie. Het zal zeer uitgebreid zijn en niet alleen de door dat blad uitgegeven artikels betreffen, maar ook deszelfs betrekkingen met de officieele bronnen.

CARLSRUHE 5 juni. In hare zitting van heden heeft de Tweede Kamer de toelaag van 730 gl. verworpen, tot voldoening van achterstallige kosten der censuur, even als alle andere aanvragen tot toelagen betrekkelijk de censuur. Deze afstemming heeft plaats gehad, bijna zonder tegenstand van de zijde van het ministerie.

ENGLAND

LONDEN, 8 juni. Ibrahim-Pacha is dezen ochtend ten half twaalf ure met een afzonderlijken trein te Londen aangekomen. De vorst heeft zich onmiddellijk naar het hôtel Mivart begeven; en dadelijk na zijne aankomst zijne vele leden der aristocratie en van het corps diplomatique gekomen, om zich te laten inschrijven.

— De *coërcion*-bill, waarvan wij reeds meermalen de uiterste gestrengheid hebben aangetoond, kan voor het ongelukkig gouvernement de bron worden van een aantal moeilijkheden. De liberale afgevaardigden bij het Lagerhuis, zoo whigs als Ieren, hebben besloten dezelve met alle kracht te bestrijden. Op aanraden van lord John Russell hebben zij zich voorgenomen een amendement voor te stellen, tot verduidelijking van zes maanden der tweede lezing der bill. Het is dus ligt mogelijk dat zij verworpen wordt. Mogt dit het geval zijn, is het niet onmogelijk dat het cabinet zal aftreden. Althans, sir Robert Peel heeft, indien men de *Morning Herald* gelooven mag, stellig besloten zijn ontslag te nemen.

IRLAND.

De landverhuizingen uit Ierland naar de engelsche bezittingen van Noord-Amerika nemen, sedert eenigen tijd, op eene waarlijk buitengewone wijze toe. Het jaargebede is nog niet ver gevorderd en reeds zijn uit de haven van Limerick alleen 21 schepen vertrokken, met zich voerende 3,857 personen, waarvan de meesten kleine pachters of boerenknechts zijn.

SPANJE EN PORTUGAL.

De tijdingen uit Madrid melden dat de regeringsoverheid in Portugal ten toppunt gestegen is; elke revolutionaire junta heeft hare afzonderlijke eischen en het nieuw ministerie, de onmogelijkheid erkennende om te regeren, heeft in massa zijn ontslag aangeboden. De koningin bevindt zich in de grootste ongelegenheid en weet niet naar welke partij zij zal overhellen of wien om raad te vragen. De staatkundige gezigteinder wordt steeds donkerder en het is niet mogelijk te voorzien, hoe men ten middel tegen de ijsselijke rampen, waarmede men bedreigd wordt, vinden zal.

Te midden van al die moeilijkheden, wordt het gouvernement met eene verschrikkelijke financiële crisis bedreigd. De bankbiljetten, welke omloopingen is, worden niet ontvangen dan tegen

een verlies van 200 of 300 millioen reisdaalder van de markten van Lissabon verdwenen.

— Om de te Madrid steeds toenemende speelaanleg tegen te gaan, heeft de koning van Madrid, bevolen, dat het iderantie blad, al de namen, zonder onderscheid van persoon, zal bekend maken, van af de genen, die in speelhuisen worden verpast.

FRANKRIJK

PARIS 8 juni. De *Progrès du Pas de Calais* verzekert dat de generaal Montholon de belofte ontvangen heeft, dat hij in vrijheid zal gesteld worden, zoodra de instructie, betrekkelijk de ontvlugting van den prins Lodewijk Napoleon zal afgelopen zijn.

— Den 21 mei is in het dal Aare zooveel sneeuw gevallen, dat het graan op den grond gelegd was. Niettegenstaande dit droevig voorval hoopt men nog dat het grootste gedeelte van den oogst behouden zal blijven.

— Wij deelen nog eenige bijzonderheden mede omtrent de executie van den koningsmoorder Lecomte, welke zoo als wij in ons vorig nummer vermeld hebben, maandag 11 heeft plaats gehad.

Aan de barrière Saint Jacques gekomen, alwaar des nachts het schavot was opgericht, is Lecomte van de kar gestapt met den *abbé Grivel*; tot twee malen omhelsde hij het kruisbeeld. Hij was barrevoets, zijn hoofd was met een zwarten sluijer bedekt en een lang hemd hing over zijne schouders, zoo als door het arrest van het hof der Pairs bepaald was.

De veroordeelde beklom het schavot met een vasten tred, van weerszijde ondersteund door de beulsknechten. De eerbiedwaardige *abbé Grivel* volgde hem. Toen hij op het schavot gekomen was, wierp hij zich in zijne armen en omhelsde hem tweemaal. Men zegt dat hij toen nog eenige woorden van berouw heeft uitgesproken, welke echter door de menigte niet gehoord werden. De heer Sajou, griffier van het hof der Pairs, deed de voorlezing van het arrest van veroordeeling. Toen nam de scherpregter hem het hemd van de schouders en eenige seconden daarna was alles afgelopen.

— Ondanks de buitengewone menigte welke zamengevloed was, is de orde niet gestoord geworden.

— 9 juni. Mgr. de Kardinaal de la Tour d'Auvergne, bisschop van Arras, is eergisteren naar Rome vertrokken, om het conclave bij te wonen.

— Gisteren zijn de eerw. heeren Carbon-Caduc en Carrière, directeuren van het seminarie van St. Sulpice, hun rouwbeklag gaan aanbieden bij den apostolischen Nuntius; de vreemde afgezanten en een groot aantal hooge regeringspersonen hebben zich aan het hôtel van Z. Exc. doen inschrijven, ter gelegenheid van het overlijden van Z. H. Paus Gregorius XVI.

— Het hoofd van Lecomte, dat aan het onderzoek der phrenologisten is overgelaagd geworden, vertoont maar het uitwendige, volgens het stelsel van Spurzheim en van Gall, de neiging tot moord. Zijn voorhoofd was nedergedrukt, zijn hoofd vernauwde zich naar den achterhals, zijne ooren waren breed en ver van het hoofd staande. (??)

BELGIË.

BRUSSEL 10 juni. De Senaat heeft in deszelfs zitting van gisteren de algemeene beraadslaging over de begrooing van binnenlandsche zaken begonnen en gesloten, ook heeft hij de algemeene beraadslagingen gesloten over het wetsontwerp betrekkelijk het kanaal van Deynze naar Schipdijk.

De Kamer der Representanten heeft gisteren de beraadslaging ten einde gebracht over het wetsontwerp tot aanleg van de Luxemburgsche ijzerbaan. Het enig artikel van het ontwerp is zonder amendement aangenomen. Daarna is de beraadslaging geopend over het wetsontwerp tot het verhoeden van oorlog op het dienstjaar 1846.

NETHERLAND.

HERTOGENBOSCH 11 Juni

— Wij vernemen dat het schip *Jana's Welvaart*, van Batavia, heden morgen ter reede van Texel is aangekomen. Zijne Eminentie Mgr. Groot, bisschop in partibus van Canea bevindt zich aan boord van dien bodem. (A. H. B.)

Heden ochtend ontstond in de Postelstraat alhier brand in eenen schoorsteen, welke echter, door de spoedig aangebrachte hulp zonder gevolgen gebleven is. De twee toegesnelde brandspuiten hebben wel bewezen hoe spoedig werked alhier de blusmiddelen georganiseerd zijn; doch hebben, Goddank ditmaal niet behoeven te werken.

Tevens berigt men ons uit Oud-Heusden, dat aldaar, bij het sluisje, dezen nacht een huis geheel afgebrand is.

— Het overlijden van Z. H. Paus Gregorius XVI is niet zoo plotseling geweest als de despatches van de heer Rossi het gemeld had. De H. Vader was reeds sedert eenige dagen ziek. In den avond van den 30 mei kwam de koorts, welke de heer Rossi als gemaken voorstelde, terug, doch niet met meerdere hevigheid dan de vorige dagen. Kort na middernacht van zaterdag op zondag van Pinksteren, verlangde Z. H. de mis te hooren, en de heilige Communie te ontvangen.

Het overige van den nacht werd zeer onrustig doorgebracht; daarbij kwam dat eene strenge dieet en gebrek aan rust den H. Vader in de laatste dagen zeer verzwakt hadden. Des avonds ten elf ure des zondags, vloeiden de vochten naar het hart, waaruit moeijelijkheid van ademhalen en heviger aanvallen van koorts ontstonden.

Ten vijf ure des morgens, werd aan alle kerken bevol gezonden, om bij de mis het gebed voor den overledenen Paus te doen, ten zeven ure werd de kardinaal Lambruschini door den H. Vader geroupen, die hem dan met de levendigste aandoening de laatste hulpmiddelen der godsdienst toedeede.

Daarop volgde eene pijnlijc en Gregorius XVI blies den 1 juni, des morgens ten half negen ure de laatste adem uit.

— Dit Vlissingen bericht dat te Breskens een verschrikkelijk ongeluk gebeurd is. Zekere Roek Stales en zijne huisvrouw waren uitgegaan, om als daglooners het onderhoud voor hun gezin, uit vijf kinderen en eene oude moeder bestaande, te verdienen. Gedurende hunne afwezigheid, verliet de oude moeder, die voor de verzorging der kinderen achtergelaten was, het huis, om melk te halen; in dien tijd geraakte de woning in brand en alle vijf kinderen werden, benevens al de overige schamele bezitting der ongelukkige ouders, eene prooi der vlammen. Het jongste kind, nog zuigeling, werd levend gerad, doch bezweek later onder de afschriklijkste folteringen.

— Naar men verpeemt zal, ten gevolge van een arrest van den Hoogen Raad, waarbij is beslist, dat heemraadschappen en polderbesturen geene bevoegdheid bezitten om strafbepalingen tegen de overtredingen hunner keuren en reglementen vast te stellen, door de regering aan de Staten-Generaal eene wet worden voorgedragen, waarbij aan gemelde collegien die magt zal worden toegekend.

— Men leest in de *Wobert. Stoompost*: Onder de menigvuldige aanvragen om concessie voor den aanleg en de exploitatie van spoorwegen in Nederland, die in het afgelopen jaar aan het Departement van Binnenlandsche Zaken zijn ter hand gekomen, waren er onderscheiden, ook van Engelsche kapitalisten, voor den aanleg van zoodanige wegen in Noord-Holland. Gelijk wij vroeger hebben gezegd, was voor die concessie de voorkeur toegekend aan de Hollandsche en Nederlandsche Rijk-spoorweg-maatschappij, en hebben deze ondernemingen van die preferentie afgezien. Eenige maanden geleden, is daarop van regeringswege aan den Staten-Generaal van Noord-Holland overgelaten, om zich over het tot stand brengen van

zoodanig werk te verstaan, met die ondernemingen welke zich hadden aangemeld, en den meesten waarborg voor eene goede uitvoering opleverden.

De onderhandelingen deswege, door dien staatsambtenaar aangevangen, hebben in het laatste der afgelopen maand 2000 wij wel zijn onderricht, tot een bepaald resultaat geleid, en is tusschen genoemden Gouverneur en Mr. J. P. Taunay, advocaat te Amsterdam, behoudens de sanctie der regering, eene voorloopige overeenkomst te dier zake tot stand gekomen. Mr. J. P. Taunay, treedt daar bij op als gemachtigde van eene vereeniging van Fransche kapitalisten, onder welke in de eerste plaats voorkomt de Graaf Pinsonnière, pair van Frankrijk, president der maatschappij van den spoorweg tusschen Tours en Nantes; voorts de heer van Gobelschroij, oud minister van Binnenl. Zaken hier te lande, thans te Parijs woonachtig; — de heeren de Freuleville, oud prefect en administrateur van den zo vöngemelden spoorweg, den heer d'Herenhault, gedeputeerde van Pas de Calais. Het doel dier overeenkomst is de aanleg van eenen spoorweg uitgaande van Amsterdam, westwaarts, en ten Noorden van den Holl. spoorweg, tot op de hoogte van het eiland den Horn, liggende in het Y; over dit eiland naar Zaandam (Westzijde), de Zaan langs naar Uitgeest en Castricum en van daar met een zijtak zuidwaards naar IJmuiden, en noordwaards over Alkmaar naar het Nieuwe diep; voorts van een embranchement ter verbinding der stations van den Rijn- en van den Hollandschen spoorweg, respectievelijk buiten de Weesper- en Willemspoorten te Amsterdam.

Dit contract moet thans een onderwerp van overweging bij de regering uitmaken, en het plan van den aanleg en de rigting, zoo als het daarbij is omschreven, aan een bepaald onderzoek zijn onderworpen. Zoodra een en ander eenigen uitslag zal hebben opgeleverd, en wij daartoe in staat mogen zijn gesteld, zullen wij op dit ontwerp, zoo belangrijk voor Noord-Holland, in verband tot de bestaande of geconcessioneerde spoorwegen, terugkomen.

ROTTERDAM, 10 juni. Was de dag van heden met blijde verwachting te moeten gezien, niet minder groot waren, bij het aanbreeken daarvan, de bewijzen van algemeene belangstelling der bevolking in het heerlijk feest dat haar toefde. Reeds vroeg verlieten duizenden hunne woningen, om zich naar de kaaijen en hoofden langs de Maas te begeven, of lieten zich naar de overzijde dier rivier overbrengen, om van daar, te midden der schoone natuur, het levendig en schilderachtig gezigt van den wedstrijd te genieten.

Ook op een aantal pooschepen en andere vaartuigen, die met hunne vlaggen getooid, op stroom voor anker lagen, wemelde het van menschen.

De ruime tribune der Yacht-Club, ter lengte van ruim honderd ned. ellen, op het land, bezijden den Katendrechtschen verband, opgeslagen, was door den heer van Goudoever alhier, voor deze feestelijke gelegenheid smaakvol gedrapeerd. Eene vorstelijke loge verhief zich in het midden; ter rechter zijde bevonden zich de zitplaatsen der Leden van den Raad en Commissarissen der Koninklijke Nederlandsche Yacht-Club, met hun gezelschap; ter linkerzijde die van de Commissie uit den Stedelijken Raad, tot bijwoning van het feest uitgenoodigd; terwijl de overige plaatsen voor de verdere heeren leden der Yacht-Club, en hunne dames bestemd waren.

Omstreeks tien ure verkondigde het geshut van het op stroom liggend koopvaardij-schip *Kartenaer*, aan de heeren E. Suermont en Zonen Co., alhier, toebehoorende, met een saluut van 21 schoten, de aankomst van H. K. H. prins Hendrik der Nederlanden. President der Kon. Ned. Yacht-Club, den Prins van Oranje en prins Alexander der Nederlanden, aan de tribune; bij het binnentreden van welke het corps muzikanten der schutterij, op

een voor de tribune opgeslagen orkest geplaatst, hen met het spelen der volksliederen begroette. Hetwelk onmiddellijk door de hoornmuzik der jagers aan de andere zijde op een soortgelijk orkest geplaatst herhaald werd.

Even voor half elf ure nam die wedstrijd een aanvang, en had plaats in de volgende orde:

De zesriems gieken (n° 1 van de Lijst), geroeid door heeren leden der Koninklijke Nederlandsche Yacht-Club, en heeren officieren der zee- en landmaagt, en geconcessioneerde rengen. De prijs werd behaald door n° 2, *Favorite*, van den heer J. R. Reek, alhier. Het bedrag der inleggelden, of f 100, door n° 4, van den heer J. R. van Hooy Smith, alhier.

De zeilvaartuigen met dek (n° 2 van de Lijst). De prijs werd behaald door n° 4, *Dolphijn*, jagt, van den heer H. E. Timmer te Amsterdam; het bedrag der inleggelden, of f 220, door n° 7, jagt, van den heer Wijtas Oeven van der Voort te Utrecht, gevoerd door E. van F. ...

De zesriems gieken (n° 3 van de Lijst). De prijs werd behaald door n° 2, *Sylph*, van Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden; de premie door n° 3, *Rotterdam*, van den heer J. May, alhier.

De zeilvaartuigen zonder dek (n° 6 van de Lijst). De prijs werd behaald door n° 7, *Godin Levie*, open boot, van den heer W. P. Zandstra, te Sneek; de premie door n° 10, *Geestruide*, steven-boeijersboot, van den heer J. van Wageningen D. te Dordrecht, gevoerd door L. de Graaf, van den Moerdijk.

De vijfriems walvischsloepen (n° 4 van de Lijst). De prijs is behaald door n° 1, *Walvisch*, van de heeren A. van Hoboken en Zonen, alhier, en de premie door n° 2, *de Ster*, van Z. K. H. Hendrik, prins der Nederlanden.

De vierriems gieken (n° 2 van de Lijst). De prijs is behaald door n° 3, *Plieg*, van de heeren A. van Hoboken en Zonen, alhier; de premie door n° 2, *de Zeeuw*, van den heer J. Smith, te Vlissingen.

Alle soorten van jollen en sloepen (n° 5 van de Lijst). De prijs is behaald door n° 2, sloep, van de heeren A. van Hoboken en Zonen, alhier; de premie door n° 8, *Zwerver*, sloep van den heer Joh. Visser, alhier.

Alle soorten van platbodem-roevaartuigen (n° 6 van de Lijst). De eerste prijs is behaald door n° 9, zesriems boot, van den heer T. van Thoen, te Eijendoord; de tweede door n° 3, vierriems boot, van den heer K. Dekkers, te Kralingen; de derde door n° 1, vierriems boot, van den heer F. Ritstein, te Kralingen, en de vierde door n° 13, zesriems schouw, van den heer ... Thoen.

Na den afloop van den wedstrijd, omstreeks half vijf ure, werden in de vorstelijke loge de prijzen door Z. K. H. Hendrik, prins der Nederlanden, eigenhandig uitgereikt. Met de hem eigene minzaamheid wenschte Z. K. H. de overwinnaars geluk met de door hen behaalde prijzen, en betuigde ook zijne tevredenheid aan die inschrijvers van geringere soort van vaartuigen, als schouwensbooten en dergelijke, welke insgelijks prijzen verdiend hebben, met de betuiging, dat niets Z. K. H. aangenamer zal zijn, dan den bouw dier vaartuigen, en het oefenen in het roeien, aangemoedigd te zien. Onder herharde fanfaren van de muziek der Rotterdamse schutterij werden deze prijzen geschonken en ontvangen, en driewert herhaald *hoera's* door de omstanders van allen rang opgevoerd, bewees dat ieder Hollandsch hart deel nam aan den uitslag van dezen eersten wedstrijd.

Vele hoog aanzienlijke personen, waaronder Z. Exc. d. minister van Marine, en de Ministers van Frankrijk en Engeland aan het nederlandsche Hof, bevonden zich op de tribune.

Wij moeten hier ons verslag afbreken. Het schoone zomerweder, dat den ganschen dag de feestelijkheid opluisterde, belooft der bevolking een niet minder genoegeeliken avond.

LATERE BERIGTEN.

Rivera is den 2 te Montevideo aangekomen; zijne tegenwoordigheid heeft er bijna eene revolutie bewerkstelligd. De militairre politie is afgevoerd, afgekondigd. Rivera is ontzet van zijne waardigheid als vertegenwoordiger van Paraguay; de troepen hebben zijne partij gekozen, ondanks de tusschenkomst van den admiraal Lainé, die te vergeefs getracht heeft den opstand te dempen.

Men heeft te Londen tijdingen ontvangen uit Montevideo uit den 20 april. De heeren Tásnet en Chevalier zijn door de fransche en engelsche ministers naar Europa gezonden met dépêches, waarin naar men zegt, deze twee ministers aan hunne respectieve regeringen troepen vragen om den strijd tegen Rivera door te zetten.

De amerikaansche troepen hebben weder eene nederlaag geleden. Een corps van 70 Texianen, die op weg waren om zich bij den generaal Taylor te vervoegen, zijn overvallen, en in de pan geknakt. Slechts de aanvoerder en een achtial zijner manschappen zijn den dood ontkomen. De generaal Taylor bevindt zich in eenen neeligen toestand, hij begint gebrek aan levenswijden te krijgen; zijn leger is ontzenuwd en ziet elk oogenblik eenen aanval van de Mexicanen te moeten, wier leger nog met 8000 goed geoefende en met vuur bezelde krijgers vermeerderd is.

Te Washington liep het gerucht, dat de engelsche minister, de heer Pakenham, geprütsteerd had tegen de oorlogsverklaring van de Vereenigde Staten aan Mexico.

De beraadslagingen over de supplementaire credieten voor Algerie, dueren steeds voort in de fransche Kamer der Gedeputeerden. Onderscheidene redenaars, waaronder de aanzienlijkste, hebben de meest afwijkende beschouwingen over de afrikaansche kolonie geleverd. De enige praktische vraag, welke te beantwoorden valt is, of er een afzonderlijk ministerie voor Afrika, zal daargesteld worden. De gedachten over de voordeelen dezer nieuwe combinatie zijn zeer uiteenlopend; het is dus te vreezen dat de discussien tot niets hoegenaamd zullen leiden.

Z. Em. de Kardinaal, Aartsbisschop van Mechelen zal eerstdaags naar Rome vertrekken, ter bijwoning van het Conclave.

Ingezonden Stukken.

Het onderstaande deelen wij mede, zoo als het ons gezonden is, aan de eenvoudige taal des landmans niets willende veranderen.

9 Junij 1846.

Vele en de meeste landlieden verkeeren thans in groote bezorgdheid over de weder zoo veel gerichtmakende aardappelen-epidemie. Dat de zaak geheel verdwenen is, is juist wel niet denkelyk; maar in dien graad, waarin ze thans reeds door velen wordt voorgesteld en opgegeven niet mogelijk. Door eene kleine niteenzetting zal het eerste en tweede zoo veel doenlijk bewezen worden; en dan myne nasporingen en proeven, van 5 aug. 1845 tot Junij 1846 laten volgen:

De Astronomie leert ons op geschied- en ontdekingskundige gronden, dat er in het groot planetenstelsel soms planeten de aarde naderen, die daar eene stof doen ontwikkelen, die voor sommige planten hoogst schadelijk is, ja zelfs zijne uitwerking op menschen en dieren heeft, en toeneemt naarmate ze in hunnen loop de aarde naderen. Een paar voorbeelden zullen genoegzaam zijn: in 1043, vertoonde zich een verbazende comeet, er volgde in Frankrijk en Duitschland onvruchtbare jaren, bederf der landgewassen, en pest, zoo onder menschen als beesten, eene sardbeving in de Nederlanden. [Sigeberius Querturdus]

In 999 zag men 10 dagen lang boven Friesland verschijnen eene gruwelyk vuurspuwende comeet; weinige jaren is gevolgd eene woedende pest; niet alleen onder de Friezen, maar ook in Italië, en in de meeste gewesten van Europa, daarna een gruwelyke hongersnood. (Winsemius Schotanus)

Het is hoogst waarschijnlijk dat een van die planeten den dampkring onzer aarde raakt of zijnen dampkring met die der aarde vereenigt; dit zoo zijnde, kan men stellen op *physique* gronden dat de smetstof zich in eenen meerderen of minderen graad op den aardappel zal vertoonen, naarmate de komeet de aarde in zijnen loop nadert of zich van daar verwijderd. Dat de smetstof in dien graad niet aanwezig kan zijn, waarop ze reeds door velen wordt voorgesteld is dit tot bewijs: de ondervinding heeft geleerd dat na de regens de stof zich ontwikkelde. Wel te verstaan: *Gods wegen zijn onnaspoorlijk.*

Men zoude te lang vallen, of er opzettelijk een uitgebreid natuur en sterrekundig verslag van moeten geven, om die onderhavige zaak te behandelen, het was in het belang des landmans wel waardig, dat er ééne opzettelijke prijzavraag over de zaak werd gedaan.

Waarnemingen.

5 aug. 1845 aardappelen gepoot, opkomt tusschen 1 sept. en 8 sept., voortgang voorspoedig tot 15 sept.; sterke dauw tusschen 13 en 14 sept. 14 en 15 regen, de dauw was door de zon niet opgetrokken, 15 onophoudelijk regen tot 5 uur 's avonds, 14 sept. de bladeren naauwkeurig bezien, geen aangestoken; maar 's maandags na 5 ure, weder beschouwd: onderscheidene waren toen reeds gevlekt, één had de smetstof reeds op den stengel overgebracht, uit den grond genomen, er waren reeds eenige aardappelen aan hoe wel het loof niet langer dan $\frac{3}{4}$ voet was. — De dauw in den nacht van den 17 sept. opgevangen en op een sterk wassenden struik overgebracht en zoo ingerigt dat de zon de stof niet konde optrekken; bij beschouwing des avonds was de plant geheel nat, en vol van de smetstof; de geheele smetstof had in 24 uren de plant bedorven. Door gedurig omwerken van den grond en losmaken om de plant week de smetstof, oorzaak waarom de zware kleigronden meer dan de zandgronden er aan onderhevig waren. Van den 19 sept. tot 29 sept. dauw nachten, 29 sept. stuifregen. — 5 Oct. spoedige regen; de bladeren spoedige verandering ondergaan. De vruchten in januarij uit den grond genomen en waren allen zuiver.

Weder gepoot, groeikracht sterk.

Heb dus bij ondervinding geleerd den grond los te houden ter bevordering der uitwaseming, vooral na regens. Maar wanneer de Heer onze God straffen of regenen wil, dat al 't geschapene hem moet dienen tot middelen en werktuigen, ter uitvoering zijns besluits.

Wat het bederf, dat sommigen zoo luid uitkramen, betreft, kan ik dit melden: onderscheidene stukken van verschillende soorten van aardappelen zijn met juistheid en naauwkeurigheid beschouwd, maar de minste vermoedens zijn er tot heden op geen blaadje, hoe groot of klein het ook is te vinden; daarentegen verheugt zich de landman reeds van nieuwe aardappelen te hebben. Omtrent het koren is dit zoo: ja, het is waar, er loopen menschen met brillen en vergrootglazen door het veld die er anders nooit kwamen, om toch iets op te merken dat er niet is of waarvan zij geen kennis hebben; maar het gebeek dat in het koren is, vindt men alle jaren en wel naar gelang van grond en landman, maar nu alle man roept, roept men na: zie je niet, daar zit een mug, enz. Na den gewenschen regen zal men het best ontdekken, hoe het met dat zoogenaamde bederf der aardappelen gelegen is.

De Staatsraad, Gouverneur der Provincie Noord-Brabant, maakt bij deze bekend, dat de scheepvaart op het gedeelte der Zuid-Willemsvaart, in deze Provincie, tengevolge van aflapping van enkele kanaalhoerens, tot het doen van eenige noodzakelijke herstellingen aan de Startebedden en schutdijken van de sluisen, van des middernachts tusschen den 5 en 6 July aanstaande, tot des middernachts tusschen den 25 en 26 July daaraanvolgende, zal gestremd wezen; zullende echter, de vaart van de gewone volk- en pakschuiten, tusschen 's Hertogenbosch en Helmond, in gemeld tijdvak, met uitzondering van zes dagen, kunnen blijven voortduren, welke dagen, als niet juist vooraf te bepalen zijnde, 's Hertogenbosch, en te Helmond later zullen worden kennelijk gemaakt.

De Staatsraad, Gouverneur voorn.
A. J. Borret.

Advertentien.

MAROKIJK-VEILING.

J. R. Glusenkamp, Makelaar, zal als lasthebber van zijne Principalen, op Dingsdag 16 Junij 1846, in den Brakke Grond, in de Nes te Amsterdam, des namiddags ten vijf ure, Verkoopen, circa 200 dozijnen Zwarte en divers gekleurde MAROKIJKEN, benevens een aangename partij diverse BEZANEN. Breeder bij Notitie omschreven.

Ik ondergeteekende vind mij verplicht hulde te doen aan de bekwaamheid en kunde van den heer ANTONIUS ALBINUS KEURTEN, Orgelmaker te Huissen, wegens een Nieuw Orgel, dat door voornoemden Orgelmaker, onlangs te Driel (bij Arnhem) geplaatst is, en door wiens hand dit ORGEL vervaardigt is. Openlijk moes ik aan den dag leggen, dat ik de eer gehad heb dit orgel te examineren en bevonden dat het aan alle verwachting voldaan heeft, zowel wegens Soliditeit, Civiele prijs, goede Specie en Nette Bewerking, niets laat te wenschen over. Het bezit een schoonen krachtigen Toon, en spreekt zeer vlug aan, de Trompet is buitengewoon krachtig en zuiver van toon; hij durft dus gerust aan alle Kerkbesturen, bovengemelden Orgelmaker aanbevelen.

Arnhem, 9 Junij 1846.

J. PERQUIN, Organist en Muzikmeester van St. Walburgesk-kerk te Arnhem.

Hendrik Antony Byvoet,

Notaris, gevestigd te 's Hertogenbosch, zal publiek VERPACHTEN:

Op Maandag den 15 Junij 1846, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van G. Muray te Engelen, ten voorsp. van Mevrouw de Douariere J. B. van Ryckevorsel en anderen.

200 Bunders allenbeste HOOILANDEN onder Engelen, en Ten zelfden dage des namiddags ten 2 ure, eldaar.

De HOOILANDEN van den Algemeenen Armen van Engelen.

Op Dingsdag den 16 Junij 1846, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van H. B. van Lamoen, aan de blaauwe Sluis onder Maren.

De MIDDELWAARD van den heer Josephus de Wj's in 20 perceelen, De MAARENSCHE WAARD in 46 perceelen en voorts nog 30 Bunders op de ALEMSCHE WAARDEN.

Op Woensdag den 17 Junij 1846, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van A. Hooye te Lithoijen.

Den ALPHENSCHEN MIDDELWAARD van Mevrouw de Doctariene Bontis van Oyen in 16 perceelen en nog 30 Bunders op de ALPHENSCHESCHE WAARDEN.

Ten zelfden dage des voormiddags ten 11 ure, ten huize van P. Prosmann aan het Veer te Lith, voor Z. Exc. den heer Staatsraad Gouverneur van Noord-Brabant en anderen.

130 Bunders UTERWAARDEN en POLDERLANDEN, onder Alphen, Dreumel, Heerwaarden, Lith en Lithoijen.

Op Donderdag den 18 Junij 1846, des namiddags ten 2 ure, ten huize van van Lith aan de Kerk te Empel.

80 Bunders UTERWAARDEN op het Landgoed Casterenshoef.

Op Vrijdag den 18 Junij 1846, des namiddags ten 2 ure, ten huize van de kinderen A. van der Steen, aan den Diekshof onder Empel.

130 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Keerwaard en onder Empel.

Op Maandag den 22 Junij 1846, des namiddags ten 2 ure, ten huize van A. de Leeuw te Klein Denteren.

150 Bunders HOOILANDEN gelegen in het Boschveld en in den Ham.

Op Dingsdag den 23 Junij 1846, des namiddags ten 2 ure, ten huize van de kinderen A. van der Steen, voornoemd, ten verzoeke van het Collegie van Regenten over den Algemeenen Armen en de Godshuizen te 's Hertogenbosch en anderen.

150 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Polders van Empel en van der Eigen.

Op Vrijdag den 26 Junij 1846, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van de Wed. C. van de Griendt, te Orthen.

200 Bunders HOOILANDEN, gelegen in het Ertveld, onder Empel en in den Polder van der Eigen.

Op Zaterdag den 27 Junij 1846, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van L. Willemse, aan de Kruisstraat onder Rosmalen.

160 Bunders HOOILANDEN, gelegen voor en midden op het Natand, in de Hoeven, op den Rumpert in de Landerkampen en in de Vree.

Op Zaterdag den 27 Junij 1846, des nademiddags ten 1 ure, ten huize van Willem van Beek, te Hintham.

140 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Vliert in de Muntel en in het Boschbroek.

Op Dingsdag den 30 Junij 1846, des nademiddags ten 2 ure, ten huize van de kinderen A. van der Steen, voornoemd.

100 Bunders HOOILANDEN, gelegen in de Bollen van Empel en van der Eigen.

Op Vrijdag den 3 July 1846, des voormiddags ten 2 ure, ten huize van J. Bel, te Groot Denteren.

130 Bunders HOOILANDEN, gelegen in het Boschveld, Den Bam en Rijskampen.

Op Zaterdag den 4 July 1846, des nademiddags ten 2 ure, ten huize van H. B. van Lamoen, aan de Blaauwe Sluis onder Maren.

200 Bunders HOOILANDEN, gelegen in den Polder van Het Laag Heemaal, onder Alem, Maron en Kessel.

Alles bij gedrukte Billetten breeder omschreven; zijnde intusschen aangewezen te komen bij de Waardmannen respectievelijk en informatien ten kant van den Notaris BIJVOET voornoemd.

Zegt het Voort.

Grainmarkt

van 's HERTOGEN BOSCH.

Woensdag 10 Junij.

ROGGE: f 6.35 / 7.00 a f 7.65.

BOEKWEIT / 6.85 f 7.50 a f 8.15.

HAVER / 2.75 a f 3.50.

De middenprijs van de Rogge naar de maat van 's Hertogenbosch is geweest 7 7/8 het muid, de zetting van het Roggevriend is 34 cents de drie Ned. pouden. Het Ned. muid Baten / 0.65 a f 0.76.

AMSTERDAM, 10 Junij.

Tarwe en Rogge met redelijken handel ook iets ter verzending. In entr. 126, 127 p. ger. b. Poolsche Tarwe f 316, 319. In cons.: 127 p. b. dito f 335 bij groote partij.

Rogge. In entr.: 125 p. grove Stettin f 258, 122 p. fijne dit 252; 118 p. Odessa f 248; 120 p. n; Pruis: f 251; f 19 p. fijne Stettin f 246. In cons. 121 p. Odessa f 260 f 123 p. g. Pomme f 262; 122 p. Stettin f 262.

Garst en Haver zonder handel.

Beurs van Amsterdam.

Woensdag 10 Junij ten vier ure.

W. S. 24 p. 60, 59 1/2, 60 1/2. Dito f 10, 72 1/2. Nieuwe Cert. 4 p. Ct. 92 1/2. Handelsm. 170. Arnhem 510. st. 19 3/4. Dito Coupons 18. Spanje 3 p. 31 1/2. Dito 13 p. Ct. 34 1/2. Port. te Lond. 3 p. 47 1/2. Dito 4 p. Ct. 47 1/2. Oude Russen 105 1/2. Dito 4 p. Ct. Do. Stieglitz en Co. 88 1/2.

Ter Drukkerij van B. A. A. DE ROOY te 's Hertogenbosch.